

Injectie in het oog

bij natte maculadegeneratie en macula-
oedeem

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

**albert
schweitzer**

Inleiding

Uw oogarts heeft met u besproken dat uw oogaandoening behandeld kan worden met injecties.

In deze folder leest u meer over de oogaandoeningen maculadegeneratie en macula-oedeem en de behandeling met het medicijn (door middel van injecties in het oog) Avastin, Lucentis en Eylea.

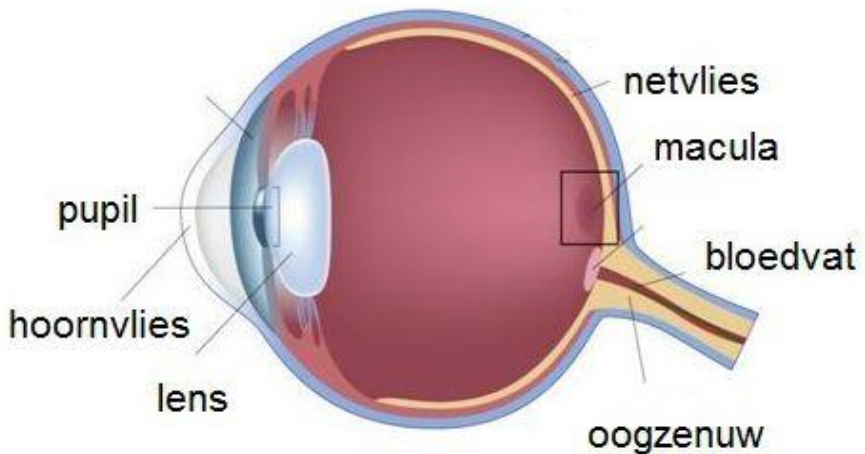
Wat is maculadegeneratie of macula-oedeem?

Maculadegeneratie

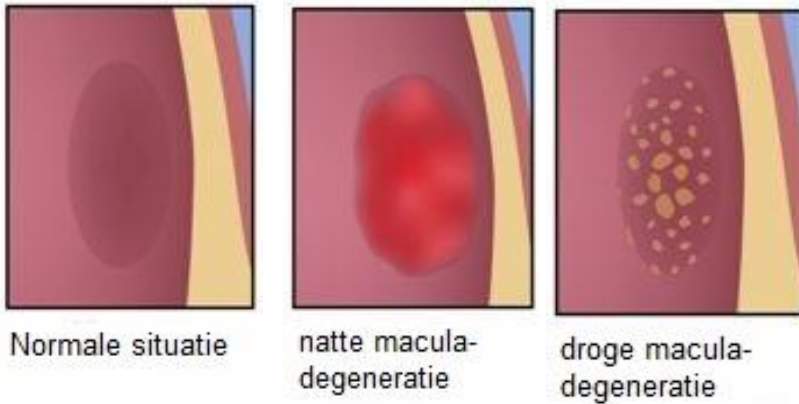
Maculadegeneratie is een ingrijpende oogaandoening waardoor het zicht minder scherp wordt. Maculadegeneratie betekent letterlijk 'achteruitgang van de gele vlek', de macula. De macula is het centrale deel van het netvlies in het oog. Hiermee ziet men scherp en kan men details zien. Maculadegeneratie wordt daarom ook wel 'slijtage' van het netvlies genoemd. Het is een oogaandoening waar veel mensen last van hebben.

Maculadegeneratie bestaat er in twee vormen: de natte en droge vorm. De behandeling met een injectie is alleen geschikt voor de natte vorm.

Hierbij is er een woekering van abnormale bloedvaatjes achter het netvlies (retina). Soms lekken deze bloedvaatjes bloed of vloeistof, dit veroorzaakt macula oedeem. Daarom wordt deze aandoening 'natte macula-degeneratie' genoemd. Deze lekkage zorgt ervoor dat uw beeld wazig en vertekend wordt. Zonder behandeling kan er in korte tijd slechtziendheid ontstaan.

Afbeelding 1: doorsnede van het oog, met achter in het oog de macula

Afbeelding 2: verschillende vormen van maculadegeneratie

Andere oorzaken van Macula-oedeem

Macula oedeem kan ook ontstaan doordat bloedvaten in het netvlies (retina) afgesloten worden. Dit wordt ook wel een oogtrombose genoemd. Een andere oorzaak van macula oedeem is diabetes of een te hoge bloeddruk. Door de wisselende suikerwaardes of de hoge druk worden de bloedvaten in het lichaam aangetast. Zo ook in het netvlies. Als reactie hierop gaat het netvlies nieuwe vaten aanmaken die eigenlijk van slechtere kwaliteit zijn. Dit geeft lekkage als gevolg. Deze netvliesandoening wordt ook wel hypertensieve of diabetische retinopathie genoemd. Zonder behandeling wordt de slechthziendheid erger en is zelfs blijvend. Door injecties in het oog te geven wordt er een medicijn in het oog geïnjecteerd om de groei van nieuw

gevormde vaatjes onder het netvlies tegen te gaan en om vocht af te drijven. Zo kan het gezichtsvermogen weer verbeteren. Het kan ook zijn dat het gezichtsvermogen stabiliseert. Veel patiënten denken dat de injecties dan niet goed genoeg helpen maar het voornaamste doel van de behandeling is dat het zicht en het netvlies niet slechter wordt dan het al is.

Het medicijn

Er zijn drie verschillende soorten medicijnen die in deze vorm gegeven kunnen worden. Meestal wordt daarbij gestart met het medicijn Avastin (bevacizumab). Als er onvoldoende effect blijkt te zijn kan er gekozen worden om Lucentis (ranibizumab) of Eylea (aflibercept) te gaan gebruiken.

Het medicijn Avastin is oorspronkelijk ontwikkeld als medicijn tegen kanker. Avastin remt de groei van bloedvaten. Dat is belangrijk bij het afremmen van de groei van kankercellen. Hoewel er bij uw oogandoening geen sprake is van kanker, is uit wetenschappelijk onderzoek gebleken dat Avastin óók een goede behandeling is bij maculadegeneratie, vaatnieuwvormingen en macula-oedeem.

Avastin is als medicijn tegen kanker wettelijk geregistreerd. Daarom mag het medicijn ook voor andere ziekten gebruikt worden. Dit wordt dan ‘gebruik buiten de bijsluiter’ genoemd. Wel is het nodig dat u toestemming geeft voor deze behandeling. U heeft het toestemmingsformulier al op de polikliniek ingevuld.

Vorbereiding

Op de dag van behandeling mag u zelf geen voertuig besturen en niet fietsen. We raden u aan vooraf uw vervoer naar huis te regelen. Zorg ook dat u deze dag geen make-up op heeft.

De injectie wordt speciaal voor u door de ziekenhuis-apotheek gemaakt. Mocht u niet op afgesproken datum kunnen komen, bel dan zo spoedig mogelijk naar de polikliniek. Ook is het belangrijk niet te veel af te wijken van de tijd tussen de injecties in. Hou daar met het verzetten van de afspraak rekening mee. De telefoonnummers staan achterin deze folder.

De behandeling

Het medicijn wordt met een injectie in het oog gegeven. Omdat uw oog vooraf met druppels verdoofd wordt, voelt u niets van de injectie. De druppels moeten eerst inwerken. De behandeling zelf duurt ongeveer tien minuten. Daarna kunt u direct naar huis. U mag de eerste drie dagen na de injectie niet in uw oog wrijven en niet zwemmen.

Meestal moeten de injecties vaker gegeven worden. Vaak wordt begonnen met drie injecties. Daarna wordt op basis van het resultaat verder gegaan. Er kan vrijwel nooit in één keer worden gestopt na één reeks injecties. Vaak zijn er vele injecties over een lange periode nodig. De tijd tussen de injecties is minimaal vier weken. Deze termijn kan wel langzaam opgerekt worden als de scan van uw netvlies geen vocht aangeeft. De oogarts bespreekt dit met u.

Wat kunt u verwachten?

Het doel van de behandeling is om de aandoening te stoppen of het zicht stabiel te houden, maar er kan ook zeker een gedeeltelijk herstel van het verloren zicht

ontstaan. Het is aangetoond dat het behandelen van het oog met injecties betere vooruitzichten geeft dan geen behandeling.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een behandeling krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

Andere behandelingen

Hoewel uw oogarts voorstelt om deze aandoening te behandelen met injecties, bent u natuurlijk niet verplicht om voor deze behandeling te kiezen. Zonder enige vorm van behandeling kan uw oogandoening soms erg snel tot ernstig en blijvend zichtverlies leiden.

Naast de injecties zijn er ook andere vormen van behandeling mogelijk. Dat zijn bijvoorbeeld de fotodynamische therapie (PDT) of andere medicijnen zoals Macugen of Triamcinolon. Deze medicijnen worden meestal minder gebruikt en zijn vaak ook minder effectief.

Adviezen

Wat kunt u zelf doen:

- Stoppen met roken
- Zorg voor een gezond gewicht
- Zorg voor een half uur lichaamsbeweging per dag.
- Zorg dat u bloeddruk en uw suikerwaardes zo goed mogelijk gereguleerd zijn.
- Eet gevarieerd volgens de schijf van 5 en eet twee keer per week vette vis. Dit is vooral van belang bij macula degeneratie.

Als u dit niet lukt is het advies om AREDS2 tabletten te gaan slikken. Vraag hiernaar bij uw oogarts.

Complicaties

Bij de behandeling met injecties is de kans op complicaties klein, maar niet uitgesloten.

Bekende, maar zeer zeldzame risico's bij injectie in het glasvocht:

- Staar (vertroebeling van de ooglens).
- Glaucoom (verhoging van de oogdruk).
- Hypotonie (te lage oogdruk).
- Beschadiging of loslating van het netvlies.

- Bloedingen in het oog.
- Beschadiging van het hoornvlies.
- Endophthalmitis (infectie van het gehele oog).

Al deze risico's zijn zeldzaam. Alle complicaties op zich kunnen leiden tot verminderd zicht en/of blindheid. Soms zijn voor deze complicaties aanvullende behandelingen nodig.

Tijdelijke effecten kunnen zijn:

- Bloeduitstorting onder het bindvlies (bloeddoorlopen oog).
- Troebelingen in het glasvocht.
- Roodheid van het oog.
- Tijdelijke stoornis van het zien.

Een arts waarschuwen

Als u in de dagen direct na de injectie iets niet vertrouwt, belt u altijd met de polikliniek Oogheelkunde. U belt bij:

- Pijn.
- Wazig of verminderd zien.
- Overgevoeligheid voor licht.
- Roder worden van het oog (vergeleken bij direct na de injectie).
- Afscheiding uit het oog.

Het telefoonnummer staat achterin deze folder.

Ernstige complicaties

Hoewel de kans op ernstige complicaties aan andere organen in uw lichaam klein is, moet u onmiddellijk contact opnemen met uw huisarts of met de afdeling Spoedeisende Hulp als u in de eerste week na de behandeling last krijgt van:

- buikpijn met constipatie en braken;
- abnormaal bloedverlies;
- pijn op de borst;
- ernstige hoofdpijn;
- moeite met spreken;
- verlamingsverschijnselen of krachtverlies aan een zijde van uw lichaam.

Tot slot

Uw oogaandoening wordt, ondanks behandeling met injecties, misschien niet beter. Uw gezichtsvermogen kan misschien zelfs verder achteruitgaan.

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u van maandag t/m vrijdag tussen 08.00-16.30 uur bellen naar de polikliniek Oogheelkunde, tel. (078) 654 12 33. We beantwoorden uw vragen graag. Ook voor het maken of verzetten van een afspraak bij de polikliniek Oogheelkunde, belt u naar dit nummer. Injecties worden gegeven op zowel locatie Dordwijk als Zwijndrecht. We proberen rekening te houden met uw voorkeur voor locatie, echter lukt dit niet altijd.

De afdeling Spoedeisende hulp van locatie Dordwijk is bereikbaar via tel. (078) 652 32 10.

U kunt ook uw vraag stellen via de BeterDichtbij app.

MijnASz.nl

Via mijnasz.nl kunt u uw eigen dossier inzien met uw DigiD. Heeft u nog geen DigiD? Aanvragen kan via www.digid.nl.

Geef hier uw mening over deze folder:

www.asz.nl/foldertest/

De afbeeldingen in deze folder zijn afkomstig van Shutterstock en via een licentieovereenkomst door ons verkregen. Het is derhalve aan derden niet toegestaan om deze afbeeldingen op welke wijze dan ook, te gebruiken of te kopiëren. Voor het eigen gebruik van deze afbeeldingen verwijzen wij naar www.shutterstock.com

Albert Schweitzer ziekenhuis
juni 2023
pavo 0642